

S02-3 Multiparadigma programozás és Haladó Java 2

Tartalom

1. Generikus programozás, típussal való paraméterezés, példányosítás és típus törlés
 2. A C++ standard template könyvtár.
 1. Konténerek és iterátorok
 2. Funktorok
 3. Algoritmusok
 3. Java annotációk
 4. Önelemzés, osztálybetöltés
 5. Objektumszerializáció
-

1. Generikus programozás, típussal való paraméterezés, példányosítás és típus törlés

- A sablonoknak hasonló a célja mint a függvényeké: csökkenti a kódredundanciát
 - metódus: érték paraméterez metódus törzset
 - sablon: típus paraméterez osztályt
- Így sablonnal csak egy osztályt kell megírunk, nem kell az összes típusra megírni amivel használni szeretnénk
- pl:

```
class Pair<T1, T2> { T1 elem1; T2 elem2; }
```

Megjegyzés: ezt úgy is megvalósíthatnánk, hogy `class Pair {Object elem1; Object elem2; }` viszont ebben az esetben akkor nekünk kellene mindenhol a típuskényszerítést leírni. -> sok hibalehetőség

- **példányosítás:** a sablon konkrét paraméterekkel való ellátása
- sablon paraméter megjelenhet a műveletekben formális paramétereként, lokális változó, és műveletek visszatérési érték típusában
 - **reification:** sok nyelvben minden példányosítás külön típust hoz létre. pl: `Pair<String Character>` a `PairSC` típushoz, a `Pair<double[], Boolean>` a `PairDB` típushoz hasonló típust hoz létre. A `PairSC` olyan mint a fenti kód csak `T1, T2` helyett a konkrét típusok vannak: `String` és `Character`
 - **típus törlés:**
 - * a típusértékek minden előfordulás helyére `Object` kerül a fordítás során, vagy ha megszorításokat (`Example<T extends String>`) alkalmaztunk akkor specifikusabb típus is kerülhet a helyére.

- * a futtatórendszer nem is tud a típusparaméterekről
- * törlés előtt a fordító megvizsgálja, hogy típushelyesen használjuk-e a sablonpéldányokat
- * nem lehetnek primitív típusok, hiszen azokat nem lehet `Object`-el helyettesíteni
- * a fordító legenerálja a típuskénszerítéseket
- * ha fordul a kód akkor futási időben biztos, hogy nem kapunk típuskénszerítés miatt hibát
- * `List<Integer>` nem altípusa `List<Number>`-nek hiába `Integer <: Number` igaz: gondoljunk bele, hogy létre hozunk egy `Integer`-ek listáját, majd azt értékül adjuk egy `Object`-eket tartalmazó listának (itt lesz fordítási hiba) akkor az `Integer`-ek listájába pakolhatnánk mindenféle `Object`-et

2. C++ Standard Template Library

- STL-t (Standard Template Library) még a C++ standardizálása előtt hozták létre
- A C++ Standard Library sok részére hatással volt, illetve sok mindent átvettek az STL-ből, az STL eredeti fejlesztői is résztvettek a C++ Standard Library megalkotásában.
- Tehát az STL nem része a C++ szabványnak, illetve nem összekeverendő a kettő
- Manapság amikor a C++ Standard Template Library-ről beszélünk akkor a Standard Library-ban lévő dolgok egy részhalmazára gondolok, mégpedig a következőkre:
 - algoritmusok
 - konténerek
 - funktorok
 - iterátorok
- mitől “Template”?
 - a konténerek bármely beépített típussal használhatóak, vagy felhasználó által definiált típussal is, ha az megvalósít néhány alapvető metódust, pl: értékadás
 - az algoritmusok a konténerektől függetlenek, amely leegyszerűsíti a könyvtár komplexitását
 - ereje a template-ek használatában rejlik, amely fordítási idejű polimorfizmust tesz lehetővé

2.1 Konténerek és iterátorok

- Sequence konténerek
 - array
 - vector

- deque
- forward_list
- list
- Adapterek
 - stack
 - queue
 - priority_queue
- Asszociatív konténerek
 - set
 - multiset
 - map
 - multimap
- Rendezetlen asszociatív konténerek
 - unordered_set
 - unordered_multiset
 - unordered_map
 - unordered_multimap

Asszociatív konténerek

- rendezettség, összehasonlító típus
- keresőfa
- ekvivalencia
- logaritmikus bonyolultságú műveletek
- ekvivalens a és b:
 - $(!(a < b) \ \&\& \ !(b < a))$
 - általános eset:
 - * $(!(s.key_komp() \ (a, \ b)) \ \&\& \ !(s.key_komp() \ (b, \ a)))$
- multiset és multimap esetén az ekvivalens elemen sorrendje nem definiált
- általánosan igaz, hogy megegyező értékekre a predikátumoknak hamisat kell visszaadniuk
 - multikonténereknél is
 - különben a konténer invaliddá válik

Iterátorok

- iterátorok arra jók, hogy végig tudjuk járni a konténereket
- 5 fő típusa van
 - Input: előre felé tudunk menni, illetve olvasni, módosítani nem, *i csak rvalue-ként használható
 - Output: előre felé tudunk menni, illetve csak írni, olvasni nem, *i csak lvalue-ként használható
 - Forward: előre felé, írni olvasni
 - Bidirectional: előre, hátra tudunk menni, illetve írni olvasni

- Random access: random hozzáférést tesz lehetővé, nem csak egyesével tudunk lépkedni, írni olvasni tudunk
- **vector**: random access iterátor
- **deque**: random access iterátor
- **list**: Bidirectional
- asszociatív konténerek: Bidirectional
- iterátorok invaliddá válhatnak:
 - **vector**-nál ha re-allokáció történik akkor minden invaliddá válik: iterátorok, referenciák, pointerok
 - **deque**-nál:
 - * széléről való törléskor csak a szélső iterátorok válnak invaliddá
 - * középről való törléskor minden invaliddá válik: iterátorok, referenciák, pointerok
 - * beszúráskor az összes, ha középre szúrtunk be, szélre való beszúráskor csak az iterátorok, a pointerok és referenciák megmaradnak
- példa: `std::vector<double>::iterator i = v.begin()`
- iterátorok fajtái:
 - `const_iterator`
 - `reverse_iterator`
 - `const_reverse_iterator`
 - `istream_iterator`, `ostream_iterator`
 - `istreambuf_iterator`, `ostreambuf_iterator`

Vector re-allokáció

- **vector** re-allokáció folyamata:
 - új memóriaterület allokálása
 - elemek átmásolása
 - régi elemek megszüntetése
- re-allokáció költséges, illetve invalid iterátorokhoz vezet
- a kapacitás nem csökken automatikusan
- swap trükk:

```
vector<int> v;
//...
vector<int>(v).swap(v);
```

- C++ 11-től van `v.shrink_to_fit()`
- van `iterator -> const_iterator` konverzió, viszont visszafele nincs érthető okokból
- van `reverse_iterator -> iterator` konverzió a `base()` tagfüggvénnyel, ami trükkös, lásd a következő képet
- tehát `i = ri.base()` máshova fog mutatni
- törléskor ezért nem lesz jó, de beszúráskor még jó

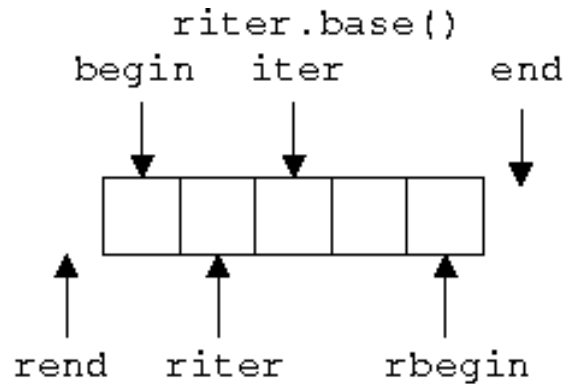

Figure 1: revers_iterator -> iterator

Speciális iterátorok

```
// másoljuk a std.input-ot std.output-ra...
copy( istreambuf_iterator<char>( cin ),
      istreambuf_iterator<char>(),
      ostreambuf_iterator<char>( cout ) );
```

2.2 Funktorok

- olyan objektumok amelyeknek van `operator()`-a globális függvényhívások szimulálására
- objektumok - állapotok, adattagok, egyéb tagfüggvények
- hatékonyak
- speciális hibák elkerülése
- két őszosztály van: `unary_function`, `binary_function` sablonok
- C++ 11-től a lambdákkel kiválthatók
- `unary_function`, `binary_function`:
 - speciális `typedef`-eket biztosítanak
 - a `typedef`-ekre szükségük van a függvényobjektum adaptereknek: `not1`, `not2`...
 - ezek sablon osztályok és származtatni példányokból lehet
 - `unary_function` két sablon paraméter
 - `binary_function` két sablon paraméter
 - az utolsó paraméter mindig a visszatérési érték
 - az első, vagy első kettő, az `operator()` paramétere illetve paraméterei, értelemszerűen unary esetén 1, míg binary esetén kettő
- ha függvényekre akarjuk használni az adaptereket akkor direktbe ezt nem tudjuk megtenni, mert hiányoznak a `typedef`-ek
- `ptr_fun` lehet a segítségünkre, ami egy alkalmazkodóképes funktort ad vissza aminek az `operator()`-a majd meghívja az eredeti függvényt

```

bool is_even( int x );
// Első páratlan szám megkeresése:
list<int> c;
//...
list<int>::iterator i = find_if( c.begin(), c.end(), not1( ptr_fun( is_even ) ) );

```

- `mem_fun_ref`: lehetőséget ad arra, hogy a sorozat minden elemére meghívjuk az elemnek egy tagfüggvényét

```

struct Foo
{
    void bar();
};
list<Foo> c;
// bar meghívása c összes elemén?
for_each( c.begin(), c.end(), mem_fun_ref( &Foo::bar ) );

```

- `mem_fun`: ugyan az mint az előbbi csak ha `bar` virtuális metódus akkor a dinamikus típusnak megfelelőt fogja meghívni

```

struct Figure
{
    virtual void draw() const = 0;
    virtual ~Figure() { };
};
//...
list<Figure*> c;
// draw meghívása (a dinamikus típusnak megfelelő):
for_each( c.begin(), c.end(), mem_fun( &Figure::draw ) );

```

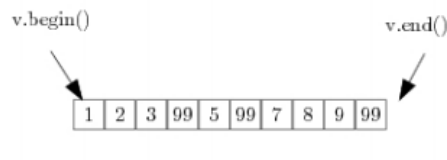
- funktoroknál elvárás, hogy ne tartson fenn olyan változót, illetve ne érjen el, amely befolyásolja az `operator()` eredményét, azaz az operátor értéke csak a paraméterektől függjön. Ez azért van így mert az algoritmusok másolatokat készíthetnek a funktorokról

2.3 Algoritmusok

- `find`
- `binary_search`: true ha talál ekvivalens elemet
- `lower_bound`: iterator az első ekvivalens elemre
- `upper_bound`: iterator az utolsó utáni ekvivalens elemre
- `equal_range`: visszaad egy sub iterator-t amiben a paraméterben kapott értékkel ekvivalens elemek vannak
- a `*_bound` algoritmusok tehát olyan mint az `equal_range` által visszaadott iterator `begin()` és `end()`-je

- `remove_(if)`
 - igazából nem töröl, mivel konténer független az algoritmus, nem tudja, hogy kell
 - átrendezi a konténer elemeit, hogy a megmaradók előre kerüljenek, amíg a többi a végén
 - végén általában változatlanok az elemek
 - visszaad egy iterátort ami az új logikai végét jelenti a konténernek
 - helyesen úgy tudjuk használni utána a konkrét konténer **erase** függvényét meghívjuk


```
* c.erase( remove( c.begin(), c.end(), t ), c.end() );
```


`remove(v.begin(), v.end(), 99);` után:

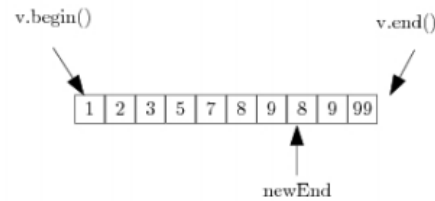

Figure 2: remove

- `remove_if` probléma -> memory leak

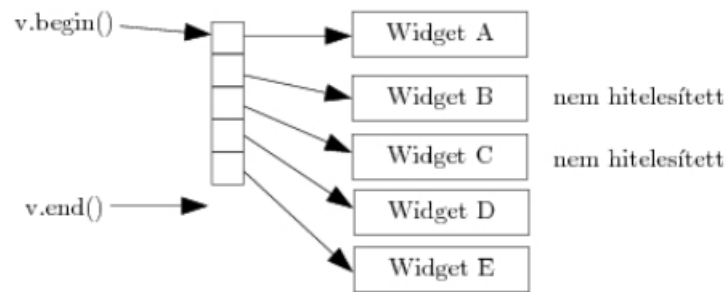

Figure 3: `remove_if` törlés előtt

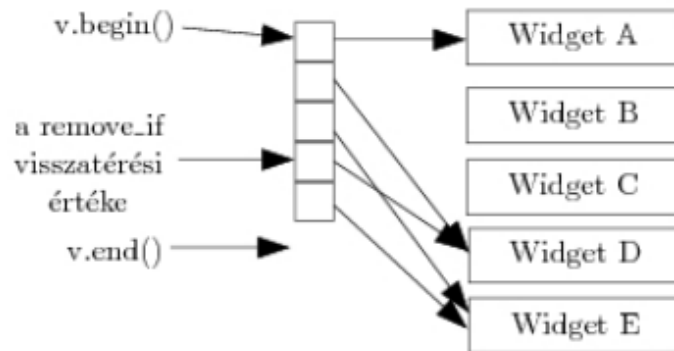

Figure 4: remove_if törlés után

- látható, hogy elvesztettünk néhány referenciát, megoldás lehet ha előbb végigmegyünk a listán, és de-allokáljuk a dinamikusan foglalt memóriát, majd null-ra állítjuk a pointereket
- ez után töröljük a nullpointereket a `remove_if`-el
- bizonyos konténerek esetén léteznek olyan tagfüggvények melyek neve (illetve célja) megegyezik egy algoritmuséval
- pl.: `assoccont::find`
- mindig válasszuk, ha lehet a konténerét mert hatékonyabb, helyes működés
- ciklusok helyett használjuk az algoritmusokat:
 - hatékonyság
 - érvénytelen iterátorok elkerülése
 - javíthat a kód átláthatóságán

3. Java annotációk

- módosítószavak bővítése
- a programszöveg elemeihez rendelhetők
 - csomagokhoz, típusokhoz, metódusokhoz, ...
- plusz információt hordoznak
 - a java fordító számára
 - speciális eszközök számára

```
public @interface Copyright {
    String value();
}
```

```
}
```

```
@Copyright(value="Copyright: Bender")  
public class Metal {  
    //...  
}
```

- @ speciális karaktert használjuk
- megszorítások
 - nem lehet generikus
 - a metódusok benne
 - * nem lehetnek generikusok
 - * nem lehet paraméterük
 - * a visszatérés érték típusa
 - primitív
 - String
 - Class vagy annak példányosítása
 - felsorolási
 - annotációs
 - ezekből képzett 1 dimenziós tömb
 - nem lehet szülőinterfésze
 - nem lehet throws klózuk
- Implicit módon kiterjeszti a java.lang.annotation.Annotation interfészt
- Lehet belőle leszármaztatni
- Nem lehet rekurzív a definíciója
- Nem ütközhetnek metódusai az **Object** és az **Annotation** metódusaival (felüldefiniálás-ekvív.)
- elemei: nulla, egy vagy több
- nulla: marker annotációnak nevezzük, elhagyható az üres zárójel
- egy: konvenció, hogy a neve legyen **value**, ezáltal nem muszáj kiírni, hogy **value="blah"**
- default kulcsszóval alapértelmezett értéket rendelhetünk hozzá
 - **String date() default "[not_defined]";**
- az annotációkat egymásba ágyazhatjuk: **@Author(@Name(...))**
- Meta-annotáció:
 - annotációk annotálása
 - önmagát is annotálhatja
- előre definiált annotációk:
 - Target
 - Retention
 - Inherited
 - Override
 - SuppressWarnings
 - Deprecated

4. Önelemzés, osztálybetöltés

- önelemzés nem egyenlő a dinamikus kötéssel
- egy típusleíró fájl alapján
 - osztályok
 - interfészek
 - annotációk
 - felsorolási típusok
- futás közben: API van hozzá (`java.lang.reflect`)

```
import java.lang.reflect.*;
class Example {
    public static void main(String[] args) throws Exception {
        Class c = Class.forName(args[0]);
        Class[] formalArgs = (args.length > 2)
            ? new Class[] {String.class}
            : new Class[] {};

        Object o = c.newInstance();
        Method m = c.getMethod(args[1], formalArgs);
        Object[] actualArgs = (args.length > 2)
            ? new Object[] {args[2]}
            : new Object[] {};

        System.out.println( m.invoke(o, actualArgs) );
    }
}
```

- Class objectumok esetén: hozzáférhetünk a `getClass()` metódussal
 - `"Hello".getClass()` -> `String`
- `.class` használatával ha nincs objektumunk, csak a típus, pl.: `String.class`
- `forName`
 - típusbetöltés paraméterezhetően, teljesen dinamikusan
 - fordításhoz nem kell a típus
 - futtatáskor a classpath-ben kell lennie
 - * pl.: `Class.forName("java.util.List")`
- két fajta hiba léphet fel betöltéskor:
 - `ClassNotFoundException`
 - `LinkageError`
- A `Class` osztály generikus, pl a `String` típus típusleíró objektuma `Class<String>` típusú
- metódusok amelyek `Class`-t adnak vissza:
 - `Class.getSuperClass()`
 - `Class.getInterfaces()`
 - `Class.getClasses()`
- egy class tulajdonságai:
 - módosítók

- típusparaméterek
- szülőosztály
- csomag
- konstruktorok
- tagok
- módosítók lekérdezése:
 - annotációk: külön erre a célra való műveletek
 - nem annotáció módosítók maszkolással:
 - * a `getModifiers()` egy integert ad vissza
 - * az int-ből maszkolással nyerhető ki a módosítók
 - * kinyerésre vannak speciális műveletek:
 - `public static boolean isStatic(int mod)`
- publikus információk:
 - `getMethods()`, `getFields()`, ...
 - örökölték is
- minden információ:
 - `getDeclaredMethods()`, ...
 - az örökölték nem
- a `Class.newInstance()` segítségével példányosíthatjuk az osztályt, az osztály paraméter nélküli konstruktorával
- a `Constructor.newInstance` ugyan az, de nem csak paraméter nélküli lehet
- típuskényszerítés a `public T cast(Object obj)` segítségével
- dinamikus típusellenőrzés a `public boolean isInstance(Object obj)` használatával
- lekérdezések: `isArray()`, `isPrimitive()`
- `java.lang.reflect.Member` interfész
 - `java.lang.reflect.Field`
 - `java.lang.reflect.Method`
 - `java.lang.reflect.Constructor`
- A `Class`-ból kiindulva megszerezhetők
- értéklekérdezés, beállítás:

```
Class<Point> c = Point.class;
Object o = c.newInstance();
Field x = c.getField("x");
x.setInt(o, 12);
Point p = c.cast(o);
System.out.println(p.x);
```

- önelemzés tulajdonságai:
 - pozitív:
 - * rugalmasság
 - * újrafelhasználhatóság
 - * továbbfejleszthetőség, adaptálhatóság
 - negatívum:
 - * költséges

- * futási idejű hibák:
 - nem talál valamit
 - nincs joga valamihez
- * biztonsági problémák:
 - privát tagokhoz hozzáférés
- mire használjuk:
 - előre nem ismert kódot manipuláló kód írásánál:
 - * keretrendszerek
 - * EJB
 - * vizuális szerkesztők
 - * nyomkövető, log rendszerek
 - generatív programozás
 - kóddal paraméterezhető kód

5. Objektumszerializáció

- objektum elmentése -> rekurzívan az általa hivatkozott objektumok mentése is
- hivatkozott objektum többszöri előfordulása esetén csak egyszer lesz elmentve
- a Serializable interfész megvalósításával érhetjük el
 - ennek nincsenek metódusai, csak oda kell rakni az osztályhoz
 - csak arra a célra szolgál, hogy megjelöljük mint szerializálható osztályt
- a szerializációt a Java elvégzi helyettünk
- ha valami speciális dolgot kell csinálni az osztályunkkal szerializáció során akkor a következő metódusokat kell implementálnunk
 - `writeObject`
 - `readObject`
 - `readObjectNoData`
- mi történik:
 - metainformációk elmentése (objektum osztály, verzió)
 - objektum adattagjainak elmentése
 - hivatkozott objektumok rekurzív mentése
 - korábban mentett objektum helyett egy mutató mentése
- **transient** kulcsszó: ha az adattagot nem akarjuk szerializációkor menteni
- a szerializáció során mindegyik osztályhoz hozzárendelésre kerül egy verzió szám melynek neve `serialVersionUID`, ezt a futtató környezet arra használja, hogy de-szerializáció során megbizonyosodjon arról, hogy az objektum küldője és fogadója kompatibilis osztályt használnak
- ha a két verzió különbözik akkor egy `InvalidClassException` kivételt kapunk
- a verziót a `Serializable` interfészt megvalósító osztályunkban a `serialVersionUID` mező deklarálásával adhatjuk meg, amelynek `static`, `final` és `long`-nak kell lennie
 - pl.: `static final long serialVersionUID = 42L`

- ha nem adjuk meg akkor generál nekünk egyet, de warning-ot kapunk

További források

- Előadás anyagok
- <http://www.cplusplus.com/reference/stl/>